

ת"פ 21290/08/11 - מדינת ישראל נגד עתאד קבלאן

בתי משפט

ת"פ 21290-08-11
23 נובמבר 2015

בית המשפט המחוזי ירושלים

לפני כב' השופטת רבקה פרידמן-פלדמן

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשמים

(1. טליע רבאח)

2. עתאד קבלאן

(3. שמעון אוחיון)

(4. אשרף עלוש)

גזר דין - לגבי נאשם 2

1. נאשם 2 (להלן: "**הנאשם**") הורשע, לאחר שמיעת הוכחות, בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977; בעבירה של לקיחת שוחד לפי סעיף 290 לחוק (עשרות עבירות); ובעבירה של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה לפי סעיף 218 סיפא לחוק (שתי עבירות).

העבירות:

2. על פי עובדות כתב האישום ובהתאם להכרעת הדין שניתנה בעניינו של הנאשם, הנאשם ונאשם 1 (להלן גם: "**טליע**", שניהם יחד: "**הנאשמים**"), שימשו בתקופה הרלוונטית מאבטחים בחברת "מודיעין אזרחי" במחסום אל-ג'יב הסמוך לגבעת זאב (להלן: "**המחסום**", "**המעבר**") ותפקידם היה, בין היתר, לאבטח את בעלי התפקידים ובאי המחסום ולמנוע פעילות חבלנית עוינת מכל סוג.

שוטר משמר הגבול עטא מרעי (להלן: "**עטא**") שימש בתקופה הרלוונטית, בין היתר, כמפקד המחסום.

במועד שאינו ידוע במדויק, עובר לחודש אפריל 2011 או בסמוך לכך, קשר הנאשם יחד עם טליע ועטא, (להלן ביחד: "**החבורה**") קשר עם נאשמים 3-4 (להלן גם, ובהתאמה: "**שמעון**", "**אשרף**") להעברה שלא כדין של כלי רכב במחסום, ובעיקר משאיות עמוסות מטען שמקורו ברשות ויעדו ישראל, והכל תוך ניצול תפקידם וסמכויותיהם של חברי החבורה במחסום, ובעבור תמורה כספית מאת הנאשמים 3-4 (להלן: "**הקשר**"). על פי הקשר שנרקם, תאפשר החבורה מעבר 'חופשי' של משאיות - אותן נהג ברוב רובם של המקרים נאשם 4 - במחסום, אל שטח ישראל, וזאת חרף העובדה שמספריהן של המשאיות לא הופיעו ברשימת המורשים, ולמרות האיסור להעברת סחורות במחסום וללא שתיערך כל בדיקה ביטחונית של כלי הרכב כמתחייב, והכל כאמור בתמורה לסכומי כסף נכבדים שיועברו לחבורה על ידי הנאשמים 3-4 או מי מטעמם.

עניינם של השותפים לעבירות:

3. כנגד עטא הוגש כתב אישום נפרד בת"פ 21180-08-11. עטא הורשע, על פי הודאתו, ב-49 עבירות של לקיחת שוחד, ב-49 עבירות של מרמה והפרת אמונים ובעבירה אחת של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה במזיד, ונדון למאסר בפועל לתקופה של 7.5 שנים בניכוי תקופת מעצרו, מאסר על תנאי למשך 24 חודשים, וקנס בסך ₪ 50,000 (גזר הדין צורף וסומן 14/נ).

בערעור שהגיש עטא (ע"פ 9145/11, 44/ת), הועמד עונש המאסר לריצוי בפועל על 6.5 שנים.

4. בתחילת שמיעת ההליך הגיעו נאשמים 3-4 להסדרים עם המאשימה:

נאשם 3 הודה ביום 5.7.12 בעובדות כתב האישום המתוקן בחמישית, במספר עבירות של מתן שוחד, במספר עבירות של סיוע לעשיית מעשה העלול להפיץ מחלה, בעבירה של נהיגה בפזיזות ורשלנות, ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט. ביום 30.4.13 נגזר דינו למאסר של 30 חודשים ומאסר על תנאי.

נאשם 4 הודה במיוחס לו, והורשע בעבירות של סיוע למתן שוחד, סיוע לעשיית מעשה העלול להפיץ מחלה (שלושה אישומים), וסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה. עונשו של נאשם 4 נגזר ל-27 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך ₪ 10,000.

5. בהמשך הודיעו הצדדים על הסדר טיעון בנוגע לנאשם 1, לפיו הודה נאשם 1 בעובדות כתב האישום המתוקן בשמינית, בנוגע לו בלבד וללא קשר למעורבים האחרים, והורשע ב-12 עבירות של לקיחת שוחד וב-12 עבירות של סיוע לעשיית מעשה העלול להפיץ מחלה. עונשו של נאשם 1 נגזר ביום 30.4.2014 ל-40 חודשי מאסר בפועל ולמאסר על תנאי.

תסקיר שירות המבחן:

6. מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם, עולה כי הנאשם בן 30, נשוי ואב לילד, תושב בית ג'אן. בתסקיר התייחסות למשפחת המוצא של הנאשם, לאמו, העובדת כמזכירה בית ספר, ואביו, פנסיונר של משטרת ישראל וכיום עובד כעורך דין. אחיו מנהלים אורח חיים נורמטיבי. מתאורו של הנאשם עולה כי גדל בצל משפחה חמה ותומכת והתפתחותו היתה ללא אירועים חריגים.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות, שירת שירות צבאי מלא כלוחם ולאחר שחרורו למד תואר ראשון במשפטים, כשבמקביל ללימודיו עבד בחברות אבטחה שונות. לפני כשנתיים הקים הנאשם חברת כח אדם, בה הוא משמש מנכ"ל. הנאשם הביע שאיפות להתקדם בעתיד בתחום עיסוקו הנוכחי. אין לנאשם הרשעות קודמות.

לגבי העבירות - הנאשם אינו מקבל אחריות ומכחיש מעורבותו בעבירות.

לאור עובדות כתב האישום, העריך קצין המבחן כי ישנה רמת סיכון גבוהה להישנות ביצוע עבירות דומות.

בהתחשב בחומרת העבירות, ריבוי העבירות ונסיבות ביצוען, לצד התייחסותו של הנאשם לחלקו בעבירות, לא בא שירות

המבחן בהמלצה לגבי חלופות ענישה או שיקום.

ראיות לעונש:

7. מטעם הנאשם העידו מספר עדים לעניין גזר הדין.

מר מהנא טאפ, מנהל אגף החינוך בכפר בית ג'אן, העיד כי הוא מכיר את הנאשם מגיל קטן, הנאשם היה תלמיד יוזם, אחראי, עצמאי ומוביל, וניתן היה לסמוך עליו. גם כשהגיע הנאשם לכפר בעת שירותו בצבא, עזר באופן משמעותי. לדבריו, הנאשם אדם חיובי בכל מובן המילה.

מר פארס עבדאללה, חבר קרוב של משפחת הנאשם, מתגורר בכפר בית ג'אן, קצין בצה"ל ומועמד לדרגת סגן אלוף, נשוי לקרובת משפחתו של הנאשם ומכיר את הנאשם משנת 2006. לדברי העד, ההיכרות ביניהם היא הן כחבר והן כחייל בצה"ל. לדבריו, הנאשם, שהינו בן יחיד ויכול היה להשתחרר מהשירות הצבאי, שירת ביחידה התנדבותית, סודית, מיוחדת. הנאשם היה מסור לעבודתו בצה"ל. כן העיד על היכרותו עם משפחתו של הנאשם, שהינה משפחה ערכית. ביקש להתחשב בנאשם.

מר סלמאן דאהר, שהינו פנסיונר של משטרת ישראל והיה בעבר מפקד במשרד התיאום והקישור בקלקיליה, העיד כי הוא ואביו של הנאשם גדלו יחד, וכי הוא מכיר את הנאשם מאז שנולד, כילד אהוב על הבריות, אדיב ועוזר הרבה. לדבריו, בשנתיים האחרונות הוא מכהן כחבר מועצה במועצה האזורית בית ג'אן, והזדמן לו להכיר את הנאשם כאדם התורם לציבור. העד סיפר על תפקודו של הנאשם בסערת שלגים - הנאשם יחד עם אחרים עסקו בסיוע לקשישים, לנזקקים, בחלוקת מים ואוכל לקשישים, בפתיחת צירים צדדיים. כמו כן ראה את הנאשם פועל לקבלת תרומות לעמותה למלחמה בסרטן.

כן הוגשו תעודות של הנאשם - תעודת הוקרה על התנדבות במפעל "בית חם לילדים" ותעודה המעידה על סיום לימודי משפטים בפברואר 2015.

טיעוני הצדדים לעונש:

8. ב"כ המאשימה התייחסה לעבירות בהן הורשע הנאשם - עבירות של לקיחת שוחד, עבירות של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה במזיד ועבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, בכך שהנאשם ושותפיו אפשרו מעבר חופשי של משאיות עמוסות מטען לא ידוע במחסום בעוטף ירושלים, ללא בדיקה בריאותית וביטחונית כנדרש.

בטיעוניה הפנתה לעונשים שנגזרו על שותפיו של הנאשם, כמפורט לעיל, ולעקרון אחדות הענישה. לדבריה, עניינו של הנאשם דומה בעיקר לזה של עטא מרעי.

בהשוואה לנאשם 1 - שניהם אינם שוטרים אלא עובדי חברת מודיעין אזרחי. מעבר לכך אין לטענת ב"כ המאשימה בסיס להשוואה - הנאשם הורשע, לאחר ניהול הליך ארוך וממושך, בפי-ארבעה עבירות מנאשם 1. זאת ועוד, נאשם 1 שונה, שכן לגביו התקבל תסקיר חיובי ביותר שהמליץ על עבודות שירות, נוכח הבעת חרטה, לקיחת אחריות וסיכויי שיקום.

מאידך, לדבריה הנאשם דומה לעטא מרעי - ראשית במספר העבירות - מרעי הורשע ב-49 עבירות של לקיחת שוחד, 49 עבירות של הפרת אמונים ועבירה אחת של מעשה העלול להפיץ מחלה. הנאשם הורשע ב-49 עבירות של לקיחת שוחד, 49 עבירות של עשית מעשה, ובעבירה של קשירת קשר, דהיינו כתב האישום בענינו אף חמור משל מרעי. כן ציינה כי מרעי הורשע במסגרת הסדר טיעון, לאחר שהודה עוד בחקירה והפליל אחרים, ואילו הנאשם ניהל את ההליכים במלואם. הנאשם ועטא מרעי נמצאים במחסום במרבית האישומים. אמנם ישנה חומרה יתרה בכך שעטא הוא שוטר והיה מפקד המחסום, אך בית המשפט חייב לתת דעתו לחבורה שפעלה כגוף אחד. המפתחות למדינה שניתנו למרעי היו באותה המידה בידיו של הנאשם, בפרט שהוא נמצא במחסום כדי למנוע פח"ע. מבחינת סכומי הכסף שקיבלו השותפים - עטא קיבל נתח קטן משל הנאשמים, והדבר מעיד על הדומיננטיות והמעורבות של הנאשם במעשים. לדברי ב"כ המאשימה, עטא מרעי קיבל הקלה שמקבל מי שלוקח אחריות. מכאן ששורת הדין מחייבת שדינו של הנאשם יגזר לפחות באופן דומה לזה של עטא מרעי.

לגבי מתחם הענישה הפנתה לקביעות בגזרי דינם של השותפים -

לגבי הערכים המוגנים: השחתת השירות הציבורי, שיבוש פעילותו התקינה, פגיעה באמון הציבור בעובדי השירות הציבורי. לדבריה מדובר במעשים שיש בהם סיכון ביטחוני ממשי, במעשים שעלולים לפגוע בבריאות הציבור ולגרום למוות.

לענין נסיבות הקשורות לביצוע עבירה: ציינה כי מדובר בקבלת שוחד ברמה הגבוהה ביותר, במעשים מתוכננים, תוך עשיית פעולות לטיח ולשבש את גילויים, וכאשר הנאשם מנצל את מעמדו ותפקידו לביצוע העבירות. מדובר בריבוי עבירות, במעשים חוזרים ונשנים, שלא פסקו בשל החרטה של מי מהמעורבים אלא בשל גילוי המעשים. לדבריה, הנאשם נמצא כמעט תמיד במחסום ביחד עם השוטר בעת מעבר המשאיות.

לדברי ב"כ המאשימה, מתחם הענישה שנקבע בעניינו של נאשם 1 הוא 3-6 שנות מאסר. בעניינו של עטא מרעי קבע בית המשפט העליון כי "יש להעלות את הרף משמעותית..." הגיעה השעה לפרוע את השטר, ובהתאם לכך לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם ענישה בין 5 ל-8 שנות מאסר.

אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה - נטען כי הנאשם לא קיבל אחריות למעשיו. מהיום הראשון של החקירה הוא התפתל והעמיק את הסתבכותו בגרסאות שונות ומשונות שבית המשפט מצא מופרכות. עוד הוסיפה כי שירות המבחן מצא שקיימת רמת סיכון גבוהה להישנות עבירות דומות, לנוכח התנהלותו של הנאשם, לא בא בהמלצה טיפולית ולא המליץ על אפיק שיקומי. לזכותו של הנאשם ציינה את עברו הנקי והרקע הנורמטיבי מאוד ממנו בא, ואת הפגיעה במשפחתו של הנאשם.

לאור כל האמור, בהתחשב בענישה הנוהגת ובעונשם של הנאשמים האחרים בפרשה, ביקשה כי עונשו של הנאשם יהיה לפחות כשל עטא מרעי.

9. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם בחור צעיר שאורח חייו נורמטיבי בכל מובן. מעבר לעבירות בהן הורשע, לא היה הנאשם מעורב בעבירות אחרות. במהלך השנים השתתף הנאשם בפעילויות בהן תרם לציבור, תוך הקרבת הנוחות האישית שלו. מדובר באדם המתנהל כך באופן שוטף ולא לקראת טיעונים לעונש.

הדבר בא לידי ביטוי גם בשירותו הצבאי של הנאשם, ביחידה מיוחדת ותוך תרומה למדינת ישראל, בשעה שכבן יחיד ובשל מוצאו היה הנאשם פטור מגיוס. הנאשם המשיך לשרת גם במילואים.

הנאשם גדל בבית שבו שמירת החוק "עטפה" אותו. אביו היה בעבר קצין חקירות בימ"ר צפון וכיום עובד כעורך דין. מכאן גם רצונו של הנאשם ללמוד משפטים. לפיכך ביקש כי בעת גזירת הדין, תובא בחשבון המסכת הכללית של חייו, של אדם שתרם בפועל לחברה בצורות מגוונות.

לדברי ב"כ הנאשם, גם בחינת המעשים בהם הורשע, מלמדת שיש להקל בעונשו של הנאשם באופן משמעותי. לדבריו, בעת ביצוע המעשים עבד הנאשם "מאחור", אבטח את האנשים שלהם הייתה גישה לבדיקת הרכבים. עוד הוסיף כי הנזק הנטען מצומצם מאוד - מדובר בחשש להברחת סחורה חקלאית, ולא הובאה ראיה לכך שבמקרים בהם הורשע הנאשם נגרם נזק כתוצאה מהמעשים.

לגבי חלקו של הנאשם בפרשה הפנה לטיעוני המאשימה בעניינו של הנאשם 1, שם נטען כי נאשם 1 היה המוח. אין גם מקום להשוואת עניינו של הנאשם לזה של עטא. ראשית, עטא היה שוטר שעבר את העבירות כשהוא משרת במשטרת ישראל. בשל כך, הפגיעה באמון הציבור ממעשיו של עטא הייתה קשה ביותר. שנית, עטא מרעי הורשע ב-49 עבירות של לקיחת שוחד ו-49 עבירות של מרמה והפרת אמונים, עבירות שלא מיוחסות לנאשם שלפנינו, ומטעם זה צריך ענשו של הנאשם להיות קל מזה של עטא באופן משמעותי. עוד הוסיף כי לגבי הנאשם ההרשעה היא בעשרות עבירות ולא ב-49 עבירות, ולכך משמעות בגזר הדין.

אשר להשוואה לנאשם 1 - שניהם מילאו אותו תפקיד, כאשר, כאמור, נאשם 1 הוכתר כ"מוח". לפיכך, ענשו של הנאשם צריך להיות קל מזה של נאשם 1. הודאתו של נאשם 1 אין בה כדי להצדיק עונש קל יותר, שכן גם נאשם 1 ניהל הוכחות פרק זמן ממושך.

ב"כ הנאשם טען כי אמנם בעניינו של נאשם 1, בהסדר הטיעון הוגבל היקף העבירות בהן הורשע. אולם הכרעת הדין בעניינו של הנאשם קובעת כי הנאשם עבר את העבירות יחד עם נאשם 1, ולפיכך אין לגזור את ענשו בעבירות רבות יותר. לפיכך ביקש כי העונש שיוטל על נאשם יהיה קל באופן משמעותי מעונשו של נאשם 1 בפרשה.

דין והכרעה:

מתחם העונש ההולם:

10. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, העקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה: **"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"** (סעיף 40ב). עקרון ההלימה משמעו מתן דגש לעקרון הגמול על מעשה העבירה, כאשר הנסיבות האישיות מהוות שיקול רק לאחר

מכן, בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה.

קביעת מתחם הענישה נעשית בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג).

11. בראש ובראשונה יש להתייחס לעונש שקבע המחוקק לצד העבירות -

לעבירה של קבלת שוחד קבע המחוקק עונש של 10 שנות מאסר.

לעבירה של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה במזיד, עד 7 שנות מאסר.

לעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע שבע שנות מאסר.

12. לצד הענישה שקבע המחוקק, יש להתחשב כאמור במדיניות הענישה הנהוגה.

כפי שצוין בעניינו של נאשם 1, עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות של קבלת שוחד, עומד העונש בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לבין שנות מאסר ארוכות. כך, למשל:

ע"פ 766/07 **כהן נ' מדינת ישראל** (19.11.07) - המערער, אחראי משמרת של צוות מאבטחים בלשכת מינהל האוכלוסין של משרד הפנים במזרח ירושלים, הכניס ללשכה אנשים ללא תור תמורת טובות הנאה) הורשע בקבלת שוחד ובהטרדה באמצעות מכשיר בזק ונגזרו עליו 4 שנות מאסר בפועל.

ע"פ (מחוזי ב"ש) 54369-08-10 **אוחיון נ' מדינת ישראל** (29.12.10) - פקיד רישום בשירות התעסוקה באשדוד, קיבל שוחד תמורת רישום התייצבויות כוזבות לצורך קבלת דמי אבטלה או הבטחת הכנסה. הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים. בערעור הועמד עונשו על 55 חודשי מאסר בפועל, קנס בסך 100,000 ₪ ופיצוי למל"ל בסך 20,000.

ע"פ (מחוזי מרכז) 20718-01-10 **בכר נ' מדינת ישראל** (11.10.10) - בוחן נהיגה מוסמך שתמורת שוחד ציין ב-22 מקרים בכזב שמבקשי רישיון עברו בהצלחה מבחן עיוני, וכן זייף מסמכים לפיהם הם עברו את המבחן המעשי. הורשע בעבירות של קבלת שוחד, רישום כוזב במסמכי תאגיד, מרמה והפרת אמונים. לאחר ערעור לבית המשפט המחוזי נקבע עונשו ל 6 שנות מאסר בפועל, 24 חודשים מאסר על תנאי וקנס בסך 60,000 ₪.

ת"פ (ב"ש) 9935-02-10 **מדינת ישראל נ' טלקר** (28.10.12) - רכז מודיעין בתחנת משטרה באילת שקיבל שוחד מגורמים במשך 5 שנים תמורת העברת מידע על פעילות משטרתית, נדון ל- 6 שנות מאסר, 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 30,000 ₪.

ת"פ (חיפה) 4031/04, **מדינת ישראל נ' אלירן אסלטי** (7.3.05) - הנאשם הורשע בלקיחת שוחד ובמרמה והפרת אמונים, בגין קיום יחסי מין עם נערות ליווי ללא תשלום בעת שהיה שוטר וכאשר היה במדים וברכב משטרה, וכן בקבלת 100 ₪ תמורת שמירה על נערות הליווי. על הנאשם נגזרו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

ע"פ 6619/04, **גבראל חזיזה נ' מדינת ישראל** (29.12.04) - הנאשם הורשע בקבלת שוחד בהזדמנויות רבות, בהיותו שוטר, תמורת מתן אישורים לסוחרים רכב להכניס כלי רכב לתחומי הרשות הפלסטינית. הנאשם נדון ל- 36 חודשי מאסר בפועל ובית המשפט העליון הקל בעונשו והעמיד את המאסר על 15 חודשים, בשל פגמים שונים בהליכים וכן לאור התמשכות ההליכים במשך 7 שנים, והשינויים שחלו בשנים אלה, ובהם פיטוריו של הנאשם מהמשטרה ללא פיצויים.

ת"פ (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' ליאור מסורי** (26.3.12) - הנאשם, שהיה שוטר סויר, הורשע בקבלת שוחד מיני. הנאשם נדון ל- 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר על תנאי וקנס.

13. לעניין הערך החברתי שנפגע מהעבירות -

לגבי עבירות השוחד - בתי המשפט התייחסו רבות לחומרה המיוחדת שבעבירת השוחד.

לעניין זה קבע בית המשפט בעליון בדנ"פ 10987/07, **מדינת ישראל נ' כהן** (2.3.10):

"עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפליליים על מתן שוחד ולקחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי יתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד."

כן נקבע בע"פ 5083/08, **בניזרי נ' מדינת ישראל** (24.6.09), כי יש להחמיר בענישה בעבירות שוחד:

"צר לי על השר, שממעמדו הרם ורב ההשפעה התדרדר לתהום כה עמוקה. וצר לי על האדם בניזרי, בעל משפחה, שבהרשעתו וענישתו כרוך סבל רב גם לבני משפחתו שלא חטאו. ברם, מול כל אלה ניצבת התופעה של שחיתות גוברת בחברה הישראלית, תופעה שלא פסחה גם על מוסדות השלטון, והשלמה עמה כמוה כהשלמה עם הסתאבות ואובדן מוחלט של האמון במינהל הציבורי. כדי להתמודד עם נגע זה ולהרתיע את הרבים, לא די עוד במלל ודברי כיבושין, והגיעה העת לעשות מעשה, על ידי הצגתו של תג מחיר גבוה מזה שהיה נהוג בעבר לצידן של העבירות בתחום זה."

מדובר במעשים שיש בהם כדי להשחית את השירות הציבורי ולשבש את פעילותו התקינה ואת אמון הציבור בעובדי השירות הציבורי. לפיכך, עובד ציבור שסרח ומעל בתפקידו, תמורת בצע כסף, ראוי, ככלל, להחמיר בעונשו.

בענייננו חמור המעשה ככל כפליים, שכן מדובר במעשים שיש בהם סיכון בטחוני ממשי.

אשר לעבירה של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה - מטבע הדברים מדובר במעשים אשר עלולים לפגוע בבריאות הציבור ואף לגרום למוות.

14. לעניין נסיבות הקשורות בעבירה -

גם בעניינו של הנאשם, כמו לגבי נאשם 1, מדובר בנאשם שבמסגרת עבודתו כמאבטח בחברת "מודיעין אזרחי", הוצב במחסום אל-ג'יב, הממוקם בציר "עוטף ירושלים" על תוואי "גדר ההפרדה הביטחונית" המפרידה בין שטחי הרשות הפלסטינית לבין שטח מדינת ישראל, כדי לאבטח את בעלי התפקידים ואת באי המחסום ולמנוע פעילות חבלנית עוינת מכל סוג.

הנאשם, יחד עם אחרים, ובהם מאבטח נוסף ושומר מג"ב שהיה מפקד המחסום, העבירו משאיות משטחי הרשות לשטח ישראל, מבלי שהמשאיות היו מורשות להיכנס לשטח ישראל, ללא בדיקה ביטחונית של המשאיות, ותוך נקיטת אמצעי זהירות שונים שנועדו להסתרת המעשים, ובהם סריקות מקדימות באזור, ליווי המשאיות בדרכן ותאום טלפוני בין המעורבים. הנאשם והחבורה ניצלו את מעמדם ותפקידם במחסום, עבור בצע כסף.

על פי הכרעת הדין, היה הנאשם מעורב בהעברת עשרות משאיות, תמורת קבלת שוחד. בהתאם לראיות, כפי שפורטו בהכרעת הדין, מדובר בעשרות רבות. לפחות בשתיים מהמשאיות הוברחו ביצים לא מבוקרות, שעלולות לגרום להתפרצות מחלת הסלמונוטוזיס, שיכולה גם לגרום למוות.

העבירות נעברו על ידי הנאשם, במסגרת קשירת קשר עם עטא ועם הנאשמים האחרים.

מעשיהם של הנאשם והמעורבים האחרים היה בהם כדי לסכן את הציבור ואת ביטחון המדינה. הנאשם לא ידע מה תכולת המשאיות, שלא נבדקו במחסום, כאמור בחלקן הועברו ביצים שעלולות להפיץ מחלות, ובאחרות לא ידוע מה הועבר משטחי הרשות לשטחי ישראל.

ובנוגע לנזק שנגרם, מעבר לפגיעה באמון הציבור ובפעולות עובדי הציבור - בהיעדר מידע לגבי תכולת המשאיות, לא ניתן להעריך את גודל הנזק שגרמו מעשיהם של הנאשם ושותפיו.

15. שיקול משמעותי בקביעת מתחם הענישה ובקביעת עונשו של הנאשם, הינו העונשים שנגזרו על נאשמים אחרים בפרשה, כמפורט לעיל (סעיפים 3-5).

בעניינו של עטא מרעי קבע בית המשפט העליון, בע"פ 9145/11 (1.5.13):

"אי אפשר שלא להצביע על השפלות המוסרית שגילה המערער, שוטר, שבעבור בצע כסף הפקיר את משמרתו ואפשר לעבריינים להכניס ארצה משאיות, גם אם האמין המערער שהמדובר בסחורה מוברחת, ולא אמצעי לחימה; וגם אם כך היה - פוטנציאל הנזק היה גדול, שכן מי לידו תקע שלא יוברחו מחבלים או אמצעי לחימה, על-ידי שוחרי רע שישמעו על 'חגיגת מעבר המשאיות' וינצלוה לצרכי טרור בלא ידיעת המערער ואף בלא ידיעת משחדו... חומרת העבירות מצדיקה ענישה שיש בה חומרה. לא כל שכן כך, כאשר - כמות שציין בית המשפט המחוזי - החליט המחוקק בתיקון בתש"ע לחוק העונשין, להחמיר

בעבירת שוחד לעובד ציבור, והעלה את תגית הענישה משבע לעשר שנים..."

לאור נסיבותיהם וחלקם של יתר המעורבים במעשים -

עונשו של הנאשם אמור להיות חמור משל אוחיון ועלוש, שכן הנאשם, במעשיו, מעל בתפקיד שאמור היה למלא, לשמור על גבולות המדינה. זאת ועוד, בעוד שהמחוקק החמיר בעונשם של מקבלי שוחד, והעמידו על 10 שנות מאסר, עומד עונשם של נותני שוחד על 7 שנות מאסר.

עונשו של הנאשם אמור להיות חמור גם מזה של נאשם 1, שכן הורשע במספר עבירות רב יותר. אמנם, על פי הכרעת הדין של הנאשם, הוא ונאשם 1 עברו את העבירות יחדיו, אולם בהתאם להסדר הטיעון שנערך עם נאשם 1, נאשם 1 נתן את הדין על 12 עבירות של קבלת שוחד ו- 12 עבירות של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה, ואילו הנאשם ייענש בגין העבירות כפי שנקבעו בהכרעת הדין, עשרות עבירות של קבלת שוחד ושתי עבירות של עשיית מעשה העלול להפיץ מחלה. גם לגבי קשירת קשר - אף שגם נאשם 1 היה שותף לקשר - הוסכם בהסדר הטיעון כי לא יורשע בעבירה זו, ולפיכך לא נתן את הדין על עבירה זו. הנאשם בחר לנהל הוכחות ועליו לתת את הדין על כל העבירות בהן הורשע.

מאידך, העונש צריך להיות קל מזה שנגזר על עטא מרעי, הן בשל כך שמרעי הורשע גם ב- 49 עבירות שעניינן הפרת אמונים, והן בשל כך שמרעי היה שוטר מג"ב, מפקד המחסום, בעוד הנאשם היה עובד חברת "מודיעין אזרחי". יחד עם זאת, יש לזכור כי עטא מרעי הודה, שיתף פעולה וקיבל אחריות למעשיו, להבדיל מהנאשם שכופר במעשים המיוחסים לו עד היום.

16. לאור מכלול הנסיבות ועונשם של המעורבים האחרים, אני קובעת את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם בין 4 שנות מאסר לבין 7 שנות מאסר.

העונש בתוך המתחם:

17. לזכותו של הנאשם יש להתחשב בכך שזו הסתבכותו היחידה עם החוק.

כן יש להתחשב בזמן שחלף מאז ביצוע העבירות ובשינויים שחלו בינתיים בחייו של הנאשם. שליחתו של הנאשם לכלא תגרום לפגיעה כלכלית. ההרשעה והעונש צפויים לפגוע בעתידו של הנאשם, שסיים בינתיים לימודי משפטים. כמו כן תפגע משפחתו של הנאשם מגזירת עונש מאסר.

לא עומדת לנאשם הודאה כנסיבה לקולא.

18. לאור האמור לעיל, אני דנה את הנאשם כמפורט להלן:

א. מאסר של ארבע וחצי שנים.

ב. מאסר על-תנאי של 6 חודשים, אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר על סעיפי החוק בהם הורשע.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א כסלו תשע"ו, 23 נובמבר 2015, במעמד הצדדים.

רבקה פרידמן-פלדמן,
שופטת